

RYTMER**Formål**

Det er formålet med forløbet 1) at give eleverne en kendskab til forskellige niveauer i rytme, forskellige måder at bruge det rytmiske aspekt på i musik, 2) at give eleverne en forståelse af forholdet mellem rytme, sprog og bevægelse.

Arbejdsform

Om rytme og krop: Indled med at lade eleverne lytte til sig selv og verden. Opdelt i grupper skal de erfare nogle af de forskellige måder hvorpå rytme og krop arbejder sammen.

Dernæst fortsættes med lyde omkring. Her skal enten lærer eller elever medbringe optagelser fra hverdagen og sætte ord på den rytmiske oplevelse som gengives.

Fortsæt med at lade dem visualisere og se på karakteristiske illustrationer (bygninger og ornamentik).

Om rytme og poesi:

Læs Saxo på dansk - som det står.

Forklar at det metrum stammer fra latin (og græsk), at poesi i sin tid blev læst op på den måde og at det var styrende for digtningen.

Eksperiment med at læse eksempelvis Saxo's hexameter på dansk i fast $\frac{3}{4}$ og med skiftende metra.

Hør eller læs en grundigere forklaring på forskellige metriske traditioner i latin:

<https://vimeo.com/19878736>

Få oplæst den latinske udgave af Martial, her i tre forskellige udgaver, samt på dansk: <https://vimeo.com/19635612>

Hør Niels feldskov læse et udsnit af Saxo Gramaticus:

<https://vimeo.com/19639706>

Her høres to eksempler på oplæsning på latin, ved Niels Felskov.

En anden stor klassisk poetisk tradition findes i den arabiske verden, hvor der også arbejdes med faste versfødder, men her er rim desuden en vigtig faktor. Vis kort med området, så eleverne kan se forbindelsen mellem traditionerne. Få en god rapper fra skolen eller klassen til at rappe teksten.

RYTMER**Om rytme og bevægelse:**

Lad eleverne arbejde med forskellige placeringer af grundpuls - på 1-slaget-2-slaget, andet lige på slaget-forsinket, on-off beat og forskudt puls.

Lav et tungt enkeltslag på 1-slaget og et tungt dobbeltslag på 3-slaget i en 4/4

- modsat fx. et enkelt tungt 1-slag og et tungt dobbeltslag på 2-slaget.

- eller slet ikke noget tungt på 1.

Dans polymetrisk og metrisk:

Prøv at danse til marokkansk rai-musik, hvor 2-delingen afspejles i benene, 3-delingen i skuldrene.

Prøv at danse færøsk kædedans med 6/8 dansetrin overfor en 4/4-sang - og prøv efterfølgende kurdisk kædedans med de samme trin.

Prøv at opfinde en dans til hhv. fast puls, flydende puls og uden puls.

Prøv at opfinde et kolotomi-mønster, med et antal slag, et (gong)slag som

markerer rundgangen og andre instrumenter som markerer udvalgte punkter.

Hvilken forskel gør det for melodien, hvor de forskellige instrumenter placeres - om gongslaget ligger på første slag eller sidste slag.

Giv eleverne en række lydeksempler fra forskellige traditioner og lad dem

beskrive hvad de hører. Eksemplerne kan med fordel samle sig om udvalgte

rytmefænomener og repræsentere forskellige fortolkninger (eksempelvis

metrisk-ametrisk, polyrytmisk-homorytmisk, kolotomi-additive-divisive rytmer).

Se på forskellige eksempler på hvordan pulsfornemmelse afspejles i notationen -

herunder en forståelse af det vestlige fokus på en fast puls som står i et fast

forhold til metrikken, hvilket afspejles i den vestlige notation med taktstreger,

overfor eksempelvis kolotomi, hvor det hele noteres i forhold til gong-slaget og

et rytmisk 'skelet'.

Arbejd med at lære rytmer v.h.a. lydord.